

REPORTAŽA

PODRŠKA DJECI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I NJIHOVIM RODITELJIMA U DJEČJEM VRTIĆU TREŠNJEVKA

Biti roditelj osjećaj je kojem nema premca. Izvor je najveće sreće, ali i najveće tuge. Kad su ti najbitnije stvari na svijetu sreća i dobrobit vlastitog djeteta, a nađeš se u situaciji u kojoj si nemoćan, u kojoj ne možeš čistom snagom volje izvesti da problem nestane, strahovi koji te preplave nešto su što je teško opisati riječima. Tada je vrijeme da se potraži pomoć. Od obitelji, od stručnjaka, a posebice od roditelja koji se suočavaju sa sličnim izazovima.

Potrebu za sigurnim mjestom gdje roditelji mogu međusobno pomoći jedni drugima prepoznao je i zagrebački dječji vrtić „Trešnjevka“ koji već više od dvije godine podupire rad grupe podrške roditelja zahtjevnog roditeljstva. Grupu su zajednički osnovale logopedinja vrtića Martina Burazer i majka dječaka blizanaca, polaznika vrtića, Svetlana Badnjarević.

Nijednom roditelju nije lako prihvatiti da njegovo dijete ima teškoću u razvoju i to je jedna situacija s kojom se teško nositi. Svetlana i ja smo došle na ideju grupe podrške jer smo htjele ohrabriti roditelje mlađe djece koji se pitaju što im donosi sutra. Da vide da nisu sami, da njihovo dijete nije jedino kojemu treba pomoć da sustigne vršnjake, da imaju siguran prostor gdje mogu razmijeniti iskustva, osjećaje i ideje kako i što dalje. Put od dijagnoze, do prihvaćanja i, na koncu, terapije, nije lagan. To najbolje razumiju oni koji su taj put sami već prošli – objašnjava prof. Burazer. Razvojnu procjenu djeteta zajednički obavljaju logoped i psiholog u dječjem vrtiću „Trešnjevka“ te na osnovu razvojnog profila može se govoriti o različitim razvojnim teškoćama. Kod intelektualnih razlikujemo djecu s lakim, umjerenim i teškimteškoćama. Poremećaj iz autističnog spektra ima najveće teškoće u domeni komunikacije, a razvojni profil je disharmoničan. Jezične teškoće podrazumijevaju kašnjenja u obilježjima jezičnog razumijevanja i proizvodnje. U govorne teškoće spadaju artikulacijski poremećaji, mucanje i disfonije, a često se javljaju kao popratne teškoće i u djece s drugim razvojnim odstupanjima.

Poremećaji iz autističnog spektra su u porastu, brojna djeca imaju teškoće u socijalnoj komunikaciji i socijalnim interakcijama, ali ako se na vrijeme reagira i krene na terapijske postupke, prognoze su puno bolje – smatra logopedinja Burazer.

Rana intervencija u djetinjstvu, prema Hrvatskoj udruzi za ranu intervenciju u djetinjstvu (HURID), definira se kroz sve oblike poticanja orijentiranog prema djeci i savjetovanja orijentiranog prema roditeljima, koji se primjenjuju kao izravne i neposredne posljedice nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće. Dakle, osnovni su ciljevi osnažiti razvoj djeteta i spriječiti neželjene posljedice.

No, potrebno je osnažiti i roditelje. Oboružati ih strpljenjem i pripremiti ih na borbu s beskonačnim listama čekanja za bilo kakav pregled specijalista, a obično se traži mišljenje barem četvorice različitih stručnjaka. Nakon što dijete, napokon, dobije dijagnozu započinje prava bitka za termine za terapiju.

Mi smo trebali pomoć. Za dječake je bilo važno da ne prođe vrijeme ključno za ranu intervenciju, a ja da dobijem detaljnije upute za rad kod kuće s njima. Savjetovanje za roditelje je odlična opcija kada nemate nikakvog doticaja sa strukom koja vam može dati informacije kako da se nosite s dijagnozom i kako pomoći djeci. Suprug i ja puno smo naučili od prof. dr. sc. Marte Ljubešić sa Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i željela sam to podijeliti s drugim roditeljima – ispričala je Badnjarević kako je došla na ideju grupe za potporu koja sada broji oko desetak članova.

Snalaženje u skupini vršnjaka isprva je zahtjevno svoj djeci. Većina ih svoju početnu nesigurnost prevlada zahvaljujući svojim sposobnostima učenja, imitacije, komunikacije i suradnje. Neka djeca, pak, u vrtiću se ne ponašaju kao vršnjaci. Drugačija su. Ne snalaze se. Treba im dodatna pomoć u komunikaciji s drugom djecom i u svladavanju novih zahtjeva, da bi se lakše uklopili u novu sredinu.

Rano su identificirana i zdravstveno dobro zbrinuta djeca s biomedicinskom dokumentacijom o postojanju razvojnih teškoća. U nepovoljnijoj situaciji nalaze se djeca bez jasno vidljive medicinske osnove za razvojno odstupanje i kod njih je okolina sklonija čekanju razvojnog napretka nego li da potraži savjet i pomoć stručnjaka. Kod postupka dijagnoze, glavna razlika između nas kao vrtića i zdravstvene ustanove je da je roditelj pozvan od strane vrtićkog

stručnog tima da dovede dijete na razvojnu procjenu. Roditelj tada još ne misli, a vjerojatno i niti ne sluti, da dijete ima ozbiljnu teškoću – kaže Burazer, koja već 15 godina radi kao logoped, a od tih je devet provela u radu s djecom vrtićke dobi.

Roditelj je prva karika u razumijevanju potreba svog djeteta. Kad je riječ o senzibiliziranju sredine na djetetove posebnosti, treba najprije krenuti od sebe.

Razgovor u vrtiću i pregled na ERF-u bili su za nas poprilično šokantni. To jednostavno nije nešto što roditelj želi čuti i trebalo je određeno vrijeme da se to sve u nama slegne. Suprug i ja smo na kraju to sve relativno brzo prihvatili i sve napore smo usmjerili na to da dječaci što prije dobiju odgovarajuću pomoć i terapiju – rekla je Svetlana, čiji su šestogodišnji blizanci na ERF-u prije tri godine dobili dijagnozu poremećaja iz autističnog spektra. U međuvremenu, zahvaljujući kombinaciji logopedске terapije, rada kod kuće te individualiziranog pristupa u vrtiću, jedan od njih je toliko napredovao da su mu prošle godine dijagnozu ublažili na poremećaj socijalne komunikacije.

No, neki roditelji odluče zanemariti ili odbijaju prihvatiti rana upozorenja vrtićkog tima.

Spoznaja o teškoći djeteta je uvijek izrazito loša vijest i uzrok „emocionalnog šoka“ kod roditelja. Često se u procesu izgubi povjerenje u stručnjake. Događa se da različiti stručnjaci daju drugačije dijagnoze. Roditelji su ti koji odlučuju kome će dati svoje povjerenje, a dobro je da se prije toga informiraju i realno sagledaju što djetetu pomaže – tvrdi Burazer.

Dosljednost i svakodnevno provođenje savjetovanih postupaka kod kuće ključni su za razvojni napredak djeteta. Dokazano je da će takav pristup postići pozitivniji učinak, nego isključivo kabinetski oblik terapije. S obzirom na vrijeme koje dijete provodi kod kuće i na terapiji, prema istraživanjima struke, omjer je 70 naspram 30 posto u korist roditelja naspram terapeuta.

Stoga, roditelji, vi ste važni jer s djetetom provodite više vremena nego stručnjaci. Uključeni ste u aktivnosti koje su najbolje prilike za učenje, a to su igra i svakodnevne rutine. Uđite u djetetov svijet jer vi ste najvrijednija igračka svog djeteta. Podržavajte se, razmišljajte pozitivno i proslavite svaki napredak. Zapamtite, ovo nije sprint, nego maraton.

Majka djevojčica polaznica vrtića Ana Pleše